

**Příprava hodiny OV
HODINA OV PROŽITKEM
Průřezové téma: *Výchova demokratického občana*
ročník: 8.**

Kapitola: **Demokratický právní stát**

Základní informace:

Téma: ***Demokracie aneb My jsme těmi, kdo vládne***
PROŽITKOVÁ HODINA
Ročník: 8.
Věk: 13/14 let
Počet žáků: 24 – 30
Rozsah učiva daného tématu: 1 vyučovací hodina (45 minut), možnost nastavení aktivity na delší čas (90 minut)
Výchozí učebnice: Fraus – s aktuální doložkou MŠMT

Základní cíl:

„Žák je schopen definovat pojem demokracie a rozeznat základní orgány moci České republiky.“

- seznámení se strukturou hodiny a cílem hodiny
- **návaznost na mediální výchovu (reklama) + etickou výchovu**
- souvislost průřezového tématu se vzdělávací oblastí z 1. stupně ZŠ „*Člověk a jeho svět*“ + vzdělávací oblastí z 2. stupně ZŠ „*Člověk a společnost*“ (dle dokumentu RVP)
- rozvíjení průřezového tématu *Výchova demokratického občana* (dle učebnice Fraus):
 - a) 6. ročník - Má vlast: státní symboly, Česká republika – demokratický právní stát, historie ČR
 - b) 7. ročník - Řízení společnosti: stát, cesta k demokracii, volby
 - Lidská práva: lidská práva v dokumentech, rovnost a nerovnost, svoboda a autorita, morálka a mravnost, všeobecná deklarace lidských práv

Základní rozvíjené klíčové kompetence:

- 1) **kompetence občanské**
- 2) **kompetence k učení**
- 3) **kompetence k řešení problému**
- 4) **kompetence sociální a personální**
- 5) **kompetence komunikativní**

Nejdůležitější použité metody:

- 1) **induktivní metoda**
- 2) **metoda slovní – dialogická (práce ve skupinách)**
- 3) **metoda sdělovací**
- 4) **didaktická hra**
- 5) **brainstorming**
- 6) **inscenační metoda – strukturní inscenace**

Organizační forma výuky:

- 1) **hromadná**
- 2) **skupinová**

Základní předpoklady pro realizaci aktivity:

- znalost základních pojmů (na základě výkladu z předchozích hodin –viz učebnice Fraus):
 - 1) právo, společnost
 - 2) právní řád
 - 3) právní důsledky našeho jednání
 - 4) základní nástroje práva – zákony, předpisy, smlouvy, sankce ...
 - 5) Listina základních práv a svobod
 - 6) Ústava České republiky
- základní znalost a komparace různých podob státu, jejich forem (monarchie, republika) – jejich vlády apod.
- stručný nástin zásad demokracie, demokratického státu (viz učivo 6. ročníku)

DEMOKRACIE ANEB MY JSME TĚMI, KDO VLÁDNE

1) Seznámení s cílem hodiny

2) Motivační cvičení

materiál: projektor
doba aktivity: 2 minuty

- vyučující pustí žákům audiovizuální ukázkou – dnes již zakázané reklamy – na oplatku „Fidorka“ v celé délce rozsahu, tj. 00:00 – 00:33
- <https://www.youtube.com/watch?v=Drz6xHRpIa4>
- vyučující žákům zdůrazní, že se jedná o zakázanou reklamu, tím podporuje jejich kritické myšlení
- vyučující po zhlédnutí ukázky požádá žáky, aby zvedli ruku ti, kteří si myslí, že by reklama měla být ponechána na televizních obrazovkách
- následně vyučující požádá i ty, kteří se domnívají, že reklama je skutečně nevhodná a neměla by být odvysílána v televizní relaci
- díky této aktivitě vyučující docílí demokratických principů, neboť sami žáci jsou tím „lidem“, jenž si na základě demokracie odhlasoval správnou volbu → **induktivní postup** (tím je nastíněna osnova hodiny)

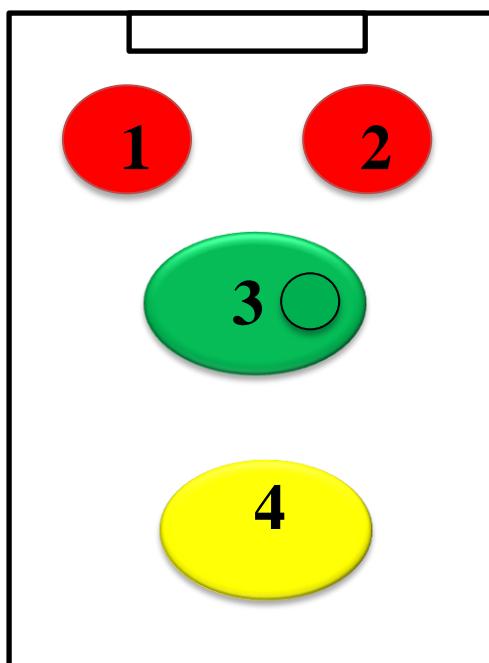
3) Aktivizační cvičení – inscenační

Souboj Titánů

materiál: papír, didaktické materiály vyučujícího (kartičky – jmenovky + stanoviště), projektor
doba aktivity: cca 30 minut + 3 minuty pro vytvoření skupin

1) rozdělení do pracovních skupin (skupinová práce) – 3 minuty

- vyučující každému žákovi přidělí číslo od 1 – 4 (postupuje po lavicích)
- žák si informaci musí zafixovat - na základě vyzvání vyučujícího se přesune do určité části třídy, která je označena příslušným číslem na papíře
- počet terénních pracovišť ve třídě: 4



moc zákonodárná

(Poslanecká sněmovna, Senát)



moc výkonná

(vláda, prezident)



moc soudní

(Ústavní soud, obecné soudy)

- po rozdělení žáků vyučující každému členovi předá vizitku (označenou příslušnou barvou dané skupiny se základními iniciály), kterou si žák připne na oblečení
- ve skupině – moc výkonná (prezident) – vyučující určí jednoho „prezidenta“

**POSLANECKÁ
SNĚMOVNA**
4 roky 200 poslanců

SENÁT
6 let 81 senátorů

VLÁDA
4 roky ? ministrů

PREZIDENT
5 let

ÚSTAVNÍ SOUD
10 let 15 soudců
+ soustava obecných soudů

2) vlastní aktivita (30 minut)

materiál: papír, pracovní list („Návrh zákona“)

- vyučující rozdá každé skupině papír
- úkolem žáků je, aby v rámci skupinové spolupráce na jednu stranu papíru napsali racionální důvody, proč reklamu na „Fidorku“ v televizi ponechat, na stranu druhou, proč reklamu nezveřejňovat
- po vyzvání učitelem žáci moci zákonodárné (tj. Poslanecká sněmovna a Senát) + žáci moci výkonné (pouze vláda) kvantitativně vyhodnotí jejich příspěvky, ➔ na základě převažující většiny vytvoří (do předem vytištěných pracovních listů) návrh zákona o schválení či neschválení reklamy
- v každé skupině – moci zákonodárné a výkonné (pouze „vlády“) je zvolen tzv. předseda (určí jej vyučující), jenž svou skupinu představí:

„Jsem předseda/předsedkyně Poslanecké sněmovny, který/á je volen/a na 4 roky a máme celkem 200 členů. Usnesli jsme se na návrhu zákona, který zní následovně: ...“

(u Senátu vyučující informuje „předsedu“ o obnově Senátu z 1/3 každé 2 roky, předseda Ústavního soudu pouze seznámí ostatní spolužáky se základními informacemi)

- po představení návrhu zákona všech vybraných skupin (bez prezidenta, jehož určí vyučující) a moci soudní, promítne vyučující, jakými fázemi prochází návrh zákona

postup fází návrhu (řídí jej vyučující – dle požadavků na osvojení poznatků z učebnice):

1. vyučující vyzve předsedu Poslanecké sněmovny, aby Návrh zákona odevzdal Senátu
2. vyučující vyzve předsedu Senátu, aby tentýž Návrh zákona odevzdal předsedovi Poslanecké sněmovny
3. předseda Poslanecké sněmovny odevzdá Návrh zákona prezidentu republiky
4. nyní 2 možnosti (vyučující komentuje) – prezident republiky buď Návrh zákona schválí, nebo zamítne (vyučující počítá i s negativní alternativou, proto prezident republiky podává stížnost k Ústavnímu soudu pro prohřešení se proti základním článkům Ústavy ČR)

(popis na základě učebnice)

➔ **učení se prožitkem (žáci skutečně po třídě chodí)**

- vyučující, samozřejmě, zdůrazní, že o schvalování reklamy nerozhodují orgány moci (připraví si tak podklad pro výuku mediální výchovy)

4) Reflexe hodiny, zhodnocení, zápis do sešitu

doba trvání: 10 minut

- 1) žáci si na základě stručného shrnutí zapisují do školních sešitů (základní rozdělení moci ve státě) – využití technického aparátu, popř. namnožené listy s doplňováním vynechaných slov
- 2) schéma schvalování zákonů si žáci nalepí do sešitu
- 3) diskusní prostor – žáci i učitel zhodnotí průběh celé hodiny, vyučující figuruje jako vedoucí diskuse
- 4) učitel zhodnotí přínos hodiny, zopakuje nejdůležitější body diskuse a pochválí, popř. kriticky hodnotí vyústění aktivit

Použité zdroje:

JANOŠKOVÁ, Dagmar a kol. Občanská výchova 7; Rodinná výchova 7 : učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2004. 144 s. ISBN 978-80-7238-317-7.

**Návrh zákona,
komplexní pozměňovací návrh k reklamě „Fidorka“**

„ZÁKON

ze dne 2014

**o Registru reklamy do televizního vysílání a o změně zákona č. 137/2006 Sb., o veřejném
vysílání reklam, ve znění pozdějších předpisů“**

_____ se usnesl/a na tomto zákoně České republiky:

Č Á S T P R V N Í

REGISTR REKLAMY „FIDORKA“

§ 1

Předmět úpravy

VARIANTA 1

Reklama „Fidorka“ je dle § 2 _____ pro televizní vysílání.

Registru smluv.

VARIANTA 2

Tento zákon upravuje uveřejňování – neuveřejňování reklamy „Fidorka“

§ 2

Uveřejňované smlouvy

(1) V Registru smluv se povinně uveřejňuje smlouva uzavřená písemně, jejíž stranou je

- a) Česká republika,
- b) územní samosprávný celek,
- c) právnická osoba zřízená zákonem,
- d) právnická osoba, kterou stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky ovládá, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

PRACOVNÍ LIST – Schéma návrhu zákona (nalepení do sešitu)

